

פרק מז

ויאמרו איש אל אחיו אבל אשימים אנחנו.. בהתחנו אליו ולא שמענו (מב, כא)

כשمعיןם בפסוקים הקודמים מוצאים את התנאי שיווסף עשה אותם שיביאו את האח הקטן כדי להוכיח שהם לא מרגלים שישלחו את אחד האחים להביא אותו, ובפסוק י"ז כתוב שאסף אותם למשמר את כולם לשולחה ימים ואח"כ אמר להם את האלוקים אני ירא לכם וכיו' ואחד ישאר במשמר כדי שתביאו את אחיכם הקטן וכשיצאו מהכלא ושמעון בשאר אמרו "אבל אשימים אנחנו".

ולכאו, קשה מדוע הם נזכרו לעשות חשבון נפש ביציאתם מהכלא בלבד, היגיון אומר שכשאדם נכנס לכלא על כל פנים אין לו כל כפיהם כגן כאן הוא צריך לעשות חשבונים על מה ולמה וכאן ששחרר אותם והשאר אחד נזכר לעשות חשבון נפש מדוע באה להם הצרה הדעת ויתירה מכך מה הקשר עכשו בין מכירת יוסף לבין הצרות שפוקדות אותם?

אלא שטמון בדבריהם קשר עמוק בין מכירת יוסף לבין הדברים שאמר שהוציאם מהכלא, שהרי כשיווסף הכנס שטמן לכלא הם לא בקשו רחמים על נפשם ולא על משפטם וכשהוציאו אותם אמר להם ראו אני ירא שמיים ואני דואג לבני בתיכם היושבים בכנען ולכן אני שולח את כולכם עם האוכל ואחד ישאר איתי לעירובון, רק לאחר הדברים אלו הבינו את טעונם במכירת יוסף שהתחנן אליהם ולא שמעו וזהו שאומר הפסוק לא שבगלל המכירה באה להם הצרה אלא "על אחינו אשר ראיינו בצרת נפשו בהתחנו אליו ולא שמענו" וכן ישב מלך שכיל לא התחנו בפנוי והוא מרוחם על אנשים היושבים בארץ בכנען שכיל לא מכיר ההכרה זו הביאה אותם לחשבון נפש מדויק על חוסר הרחמים לפני אחיהם יוסף.